

ỨNG DỤNG PHẦN MỀM NGUỒN MỞ ODOO TRONG QUẢN TRỊ DOANH NGHIỆP

Nguyễn Duy Hồng
Công ty Cổ phần Cơ khí An Giang
honganhcnc70@gmail.com

I. Phần mềm nguồn mở Odoo là gì?

Khi nói về phần mềm nguồn mở, chúng ta đang nói về chương trình phần mềm đã được tạo ra với ý tưởng chia sẻ. Phần mềm nguồn mở được phát triển, thử nghiệm và cải tiến thông qua cộng tác cộng đồng. Mục tiêu chính là trong tương lai hợp tác sẽ được duy trì, tức là người dùng có thể thay đổi chương trình và điều chỉnh nó cho phù hợp với nhu cầu của họ.

Năm 2005, Fabien Pinckaers, người sáng lập và là giám đốc điều hành, bắt đầu phát triển sản phẩm phần mềm này và công ty của ông trở thành một trong những doanh nghiệp lớn trên thế giới với một sản phẩm mã nguồn mở sáng tạo. Tên TinyERP đã được đổi thành OpenERP, công ty bắt đầu phát triển nhanh chóng và trong năm 2010, OpenERP đã trở thành một công ty rất mạnh, nhưng Fabien Pinckaers cảm thấy rằng họ đã trở nên quá phân tâm bằng cách cung cấp dịch vụ cho khách hàng rằng sản phẩm đã bị ảnh hưởng và trở nên không hấp dẫn. Ông muốn đảm bảo rằng sản phẩm đến trước để có thể cung cấp một sản phẩm đặc biệt. Do đó, quyết định này được thực hiện nhằm chuyển hướng trọng tâm chính của công ty sang xuất bản phần mềm hơn là dịch vụ, và mô hình kinh doanh đã thay đổi theo đó, với sự tập trung tăng cường vào việc xây dựng một mạng lưới đối tác mạnh mẽ và cung cấp bảo trì. Chiến lược mới của công ty đã được đón nhận tốt vì tăng trưởng nhanh đã chỉ ra, và trong năm 2013 nó đã giành được giải thưởng Deloitte cho việc trở thành công ty phát triển nhanh nhất tại Bỉ. Năm 2014, mọi việc diễn ra khi công ty phát triển công nghệ mới cho phép họ tiếp cận thị trường mới và vượt qua ranh giới của các nhà sản xuất ERP truyền thống. Khi OpenERP không còn là một ERP nữa, đã đến lúc phải tiến lên phía trước và thay đổi tên thành một cái gì đó không liên kết chúng với việc chỉ là một hệ thống ERP. Vào tháng 5 năm 2014, công ty được đổi tên thành Odoo, một tên không có hạn chế và có thể cho phép công ty phát triển theo hướng nào. Công ty đã tiếp tục tăng trưởng và vào năm 2015, Odoo được đánh giá là một trong những công ty phát triển nhanh nhất ở châu Âu.

Trong giai đoạn hiện nay, Cuộc cách mạng CN 4.0 là thời đại của kết nối, chia sẻ, do vậy vai trò của công nghệ Thông Tin (CNTT) ngày càng có ý nghĩa quyết định. ... Để có thể tiếp cận thành công cơ hội của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4, theo tiêu chuẩn công nghiệp 4.0 vấn đề chuyển đổi sang mô hình công nghiệp 4.0 cho doanh nghiệp với sản xuất và dịch vụ chất lượng và năng suất cao hơn thông qua các sản phẩm thông minh và các quy trình thông minh cần nâng cao năng lực theo hướng tích hợp hàng ngang theo chuỗi giá trị liên quy trình, xâu chuỗi các mảnh ghép để tạo thành dịch vụ, sản phẩm hoàn chỉnh có thể đem phục vụ khách hàng, đồng thời số hóa sản phẩm và dịch vụ nhằm đáp ứng yêu cầu cao của khách hàng, tích hợp chiều dọc và kết mạng các hoạt động sản xuất hoặc hệ thống cung

ứng dịch vụ, Kỹ nghệ hóa trọn vẹn từ đầu tới cuối chuỗi cung ứng.. (Industry 4.0: Manage the Digital Transformation – Springer 2017)

Đáp ứng tiêu chuẩn đó, với cấu trúc tuyến tính rõ ràng, hệ thống tích hợp xung quanh quy trình hoạt động nhằm nâng cao hiệu quả giữa các bộ phận và đối tác của doanh nghiệp cần thiết một thứ ngôn ngữ chung trong tất cả các tài liệu, số liệu, báo cáo, thì kế hoạch một hệ thống Odoo (hoạch định tài nguyên doanh nghiệp) chính là ngôn ngữ mà chúng ta đang mong muốn.

Theo cách hiểu của chúng tôi, Odoo là hệ thống quản lý duy nhất được sử dụng thường xuyên không chỉ bởi các công ty lớn mà còn bởi các công ty rất nhỏ và các công ty độc lập. Tính đa dạng này là một minh họa cho sự linh hoạt của phần mềm: người sử dụng về phần mềm có thể linh hoạt trong việc sử dụng nó ở nhiều lĩnh vực như nông nghiệp, dệt may, CNTT, thương mại...

Như vậy, Odoo là phần mềm (PM) trên máy tính tự động hoá các tác nghiệp của đội ngũ nhân viên của DN nhằm mục đích nâng cao hiệu quả hoạt động và hiệu quả quản lý toàn diện của DN. Nói cách khác, Odoo là PM phục vụ số hóa tổng thể doanh nghiệp. Đây chỉ là một cách nhìn “dễ hiểu” về khái niệm Odoo. Trên thực tế, khái niệm Odoo theo chuẩn quốc tế giới hạn trong phạm vi hoạch định nguồn lực, các nguồn lực bao gồm nhân lực (con người), vật lực (tài sản, thiết bị...) và tài lực (tài chính). Khối lượng công việc trong hoạch định và sử dụng các nguồn lực của DN chiếm phần lớn trong toàn bộ hoạt động của DN.

Việc phát triển một hệ thống như vậy làm cách nào để nó vừa đơn giản và linh hoạt, lại vừa hoàn thiện? trong khuôn khổ của tham luận tôi xin đề cập một số giải pháp của phần mềm Odoo với những nội dung chính sau đây:

II. Giải pháp của Odoo

Giải pháp Odoo được xây dựng theo hình thức lắp ghép module (modularity), cho phép bất kỳ công ty, tổ chức, doanh nghiệp (DN) nào lựa chọn các chức năng phù hợp với yêu cầu riêng từ một kho khổng lồ (15052 Apps trong đó 11477 Apps Free), với mỗi module tương ứng với một hoạt động trong công ty. Cũng như đa số các phần mềm nguồn mở khác, tính thuận tiện, linh hoạt và đơn giản là những tiêu chuẩn quan trọng khi phát triển Odoo.

<https://www.odoo.com/apps/modules/browse?search=>

<https://www.odoo.com/apps/modules/browse?price=Free&search=>

Do đó, chúng ta sẽ tìm được những module cho mọi yêu cầu của mình, cho phép công ty có thể tự xây dựng một hệ thống đúng như yêu cầu bằng cách gộp các module lại với nhau rồi cấu hình cho phù hợp nhất với thực tế.

Cách tổ chức nhân sự theo phòng, ban của tất cả các DN hiện nay là cách tổ chức nhân sự theo từng nhóm mà DN cho là tốt nhất để có thể dễ dàng tác nghiệp và quản lý, phục vụ mục tiêu hoàn thành các nhiệm vụ sản xuất kinh doanh của DN. Cách tổ chức theo phòng, ban này cũng rất khác nhau tùy từng DN, kể cả với các DN hoạt động trong cùng ngành nghề. Khái niệm “quy trình” trong hoạt động của DN được hiểu như sau: nếu cơ cấu tổ chức theo phòng ban của DN được thể hiện theo chiều dọc thì các bước của quy trình lại được tổ chức theo chiều ngang. Một quy trình hoạt động của DN bao gồm nhiều bước, mỗi bước thực hiện một chức năng nào đó, mỗi bước có hệ thống thông tin hoặc dữ liệu đầu vào và có kết quả là hệ thống thông tin hoặc dữ liệu đầu ra. Thông tin đầu vào của bước này là thông tin đầu ra của

bước trước; thông tin đầu ra của bước này cũng là thông tin đầu vào của bước kế tiếp... Một điều dễ nhận ra là một quy trình hoạt động của DN, đặc biệt là các quy trình chính có thể liên quan đến nhiều phòng, ban của DN, tức là để cho quy trình hoạt động đến các bước sau cùng thì cần có sự tham gia về nhân sự từ nhiều phòng, ban. Các PM quản lý rời rạc thường phục vụ cho hoạt động của một phòng, ban cụ thể (như phòng kinh doanh, phòng kế toán, phòng nhân sự...) và như một “ốc đảo” đối với các PM của phòng ban khác. Việc chuyển thông tin từ phòng, ban này sang phòng, ban khác được thực hiện một cách thủ công (chuyển văn bản, copy file...) với năng suất thấp và không có tính kiểm soát. Các module của Odoo cũng phục vụ cho các phòng, ban nhưng hơn thế, nó giải quyết mối quan hệ giữa các phòng, ban khi mô phỏng tác nghiệp của đội ngũ nhân viên theo quy trình. Thông tin được luân chuyển tự động giữa các bước của quy trình và được kiểm soát chặt chẽ. Các báo cáo trên PM Odoo có thể lấy thông tin từ nhiều bước trong quy trình và thậm chí từ nhiều quy trình khác nhau. Cách làm này tạo ra năng suất lao động và hiệu quả quản lý thông tin rất cao cho DN. Như vậy có thể thấy rằng, khai thác nền tảng tích hợp: Trong thời 4.0, một nền tảng Odoo cho phép doanh nghiệp không chỉ quản trị quá trình vận hành xuyên suốt (từ lập kế hoạch dự báo, đặt hàng, sản xuất và phân phối) mà còn sẵn sàng để đáp ứng các nhu cầu tích hợp về quản trị phân phối, quản trị bán hàng đa kênh. Đây là xu hướng tất yếu thay cho việc sử dụng các phần mềm quản trị rời rạc như trước đây.

Tuy nhiên cũng cần thấy rằng, khi thực hiện quy trình của Odoo thì bắt buộc có sự thay đổi cách làm việc của toàn bộ nhân viên. Đó là lý do tại sao giá trị thật sự của hệ thống Odoo rất khó xác định. Phần mềm ít quan trọng hơn việc công ty thay đổi cách thức làm việc. Nếu sử dụng phần mềm Odoo để cải tiến phương thức nhận đơn hàng, sản xuất hàng hóa, giao hàng và thanh toán, chúng ta sẽ thấy giá trị thật sự của phần mềm. Nếu chúng ta đơn giản cài đặt phần mềm mà không thay đổi cách thức làm việc của nhân viên, có thể sẽ không thấy được chút giá trị nào của nó. Và thậm chí, phần mềm mới còn làm chậm công việc lại vì họ đã quen với phần mềm cũ và không có ai làm việc trên phần mềm mới.

Odoo khác biệt thế nào với ISO?

Khi xây dựng hệ thống quản lý chất lượng theo ISO, mỗi công ty, DN đều thấy rõ nhất về các quy trình. Các quy trình được phân thành các quy trình sản xuất kinh doanh chính và các quy trình phụ trợ. Các quy trình sản xuất kinh doanh chính là đối tượng đầu tiên được mô phỏng trên hệ thống Odoo. Vậy ISO có sự khác biệt nào với Odoo?

Như đã phân tích khái niệm ở trên, Odoo là hệ thống hướng đến việc tích hợp các phân hệ với nhau để phối hợp các hoạt động và sử dụng hiệu quả nguồn lực của doanh nghiệp thông qua việc sử dụng một cơ sở dữ liệu chung cho tất cả các phân hệ.

Còn ISO là hệ thống tài liệu chuẩn mực của doanh nghiệp, dùng để quản lý chất lượng sản xuất hoặc dịch vụ của doanh nghiệp. Theo thời gian, tùy từng phiên bản mà ISO sẽ nhấn mạnh vào những khía cạnh khác nhau như chất lượng dựa trên tiêu chí định sẵn, dự đoán sai phạm về chất lượng, tuân thủ quy trình sản xuất dịch vụ, cung cấp bằng chứng về việc tuân thủ quy trình chuẩn. Có thể thấy quá trình phát triển của ISO đang hướng theo Odoo trong việc chuẩn hoá các quy trình điều hành doanh nghiệp.

Các phân hệ của phần mềm Odoo

Đây là phần mềm quản lý toàn diện quy trình hoạt động, cho phép sử dụng một hệ thống tích hợp nhiều ứng dụng vào việc tự kiểm soát trạng thái và hoạch định tổng thể các nguồn lực

doanh nghiệp. Nhờ đó, doanh nghiệp có thể lên kế hoạch khai thác hợp lý nguồn tài nguyên liên quan đến tài chính, nhân lực và công nghệ đồng thời tự động hóa nhiều hoạt động chức năng nhờ vào những quy trình nghiệp vụ thiết lập trong hệ thống theo chuẩn quốc tế nhằm nâng cao khả năng quản lý điều hành cho lãnh đạo cũng như tác nghiệp của các nhân viên.

Khác biệt giữa Odoo và các phần mềm đơn lẻ so với sử dụng nhiều phần mềm quản lý rời rạc (như phần mềm kế toán, nhân sự, bán hàng, mua hàng...) đó chính là tính tích hợp. Doanh nghiệp chỉ sử dụng một phần mềm duy nhất trong đó các phân hệ (module) của nó thực hiện những chức năng tương ứng với yêu cầu của từng bộ phận, phòng ban.

Các mối quan hệ giữa các phòng ban được mô phỏng tác nghiệp của đội ngũ nhân viên theo quy trình. Thông tin được luân chuyển tự động giữa các bước của quy trình và được kiểm soát chặt chẽ. Các báo cáo trên phần mềm Odoo có thể lấy thông tin từ nhiều bước trong quy trình và thậm chí từ nhiều quy trình khác nhau. Cách làm này tạo ra năng suất lao động và hiệu quả quản lý thông tin rất cao cho doanh nghiệp.

Phần mềm Odoo không giới hạn số lượng phân hệ, doanh nghiệp có thể mở rộng và bổ sung tùy ý dựa vào nhu cầu thực tế của tổ chức và năng lực triển khai của đội ngũ kỹ thuật.

Tuy nhiên, dù là phần mềm bản quyền hay phát triển trên nền mã nguồn mở, một hệ thống Odoo cơ bản thường được phát triển với 6 phân hệ chính tương tác qua lại lẫn nhau gồm:

1. Quản lý mối quan hệ khách hàng (CRM – Customer Relationship Management)
2. Quản lý nguồn nhân lực (HRM – Human Resource Management)
3. Quản lý chuỗi cung ứng (SCM – Supply Chain Management)
4. Quản lý tài chính (FAM – Financials Management)
5. Quản lý tài sản, trang thiết bị (EAM – Enterprise Asset Management)
6. Quản lý & hoạch định nguồn lực sản xuất (MRP – Manufacturing Resource Planning)

Bên cạnh đó, tùy thuộc vào đặc thù và yêu cầu riêng mà doanh nghiệp có thể tùy chỉnh hoặc mở rộng thêm nhiều phân hệ (module) khác như: Quản trị chung, Quản lý bán hàng (SM), Quản lý mua hàng (PM), Quản lý hàng hóa (GDM), Quản lý vận chuyển, Quản lý kho bãi,...

III. Lợi ích khi sử dụng mã nguồn mở Odoo

Xét trên góc độ đầu tư, một hệ thống Odoo xây dựng hợp lý và vận hành tốt sẽ giúp doanh nghiệp giải quyết triệt để, hiệu quả các vấn đề quan trọng sau:

1. Tiếp cận thông tin quản trị đáng tin cậy, Odoo tập trung các dữ liệu từ mỗi phân hệ vào một cơ sở quản lý dữ liệu chung giúp cho các phân hệ riêng biệt có thể chia sẻ thông tin với nhau một cách dễ dàng. Với hệ thống Odoo, chỉ có một kiểu sự thật là không thắc mắc, không nghi ngờ bởi tất cả phòng ban, nhân viên đều sử dụng chung một hệ thống trong thời gian thực. Theo đó, Odoo giúp các nhà quản lý dễ dàng tiếp cận đầy đủ thông tin quản trị chính xác để có thể đưa ra các quyết định quan trọng một cách đúng đắn trên cơ sở đáng tin cậy, hạn chế tối đa những thiệt hại và bất cập do thông tin sai lệch hoặc không đồng nhất.
2. Tạo ra quy trình làm việc bài bản và thống nhất hơn, các phân hệ của Odoo yêu cầu doanh nghiệp phải xác định rõ ràng các quy trình kinh doanh để công việc luôn được phân công cụ thể và triển khai hợp lý nhằm giảm thiểu những rắc rối hay trục trặc không đáng có phát sinh trong quá trình tác nghiệp hàng ngày của nhân viên gây ảnh hưởng xấu đến hoạt động chung toàn doanh nghiệp.

3. Chuẩn hóa hoạt động quản lý nhân sự, Odoo hỗ trợ tất cả các nghiệp vụ quản lý nhân sự giúp sắp xếp hợp lý các quy trình quản lý nhân sự, chấm công và tính lương nhằm thúc đẩy việc sử dụng nhân sự hiệu quả, đồng thời giảm thiểu sai sót trong công tác tính lương bổng và các khoản phúc lợi.
4. Tích hợp và quản lý thống nhất thông tin khách hàng, sở hữu hệ thống Odoo nghĩa là doanh nghiệp sẽ có được một cơ sở dữ liệu lớn và thông tin thống nhất về khách hàng. Vì dữ liệu lưu cùng một nơi nên mọi người có thể truy cập, xem và sử dụng thông tin khách hàng một cách dễ dàng, thậm chí với một thao tác điều chỉnh vào hồ sơ khách hàng thì thông tin này sẽ được làm mới xuyên suốt toàn hệ thống để các bộ phận khác nhau đều có thể cập nhật.
5. Cải thiện dịch vụ bán hàng và chăm sóc khách hàng, Odoo hỗ trợ tích cực cho hoạt động bán hàng, mọi đơn hàng đi theo một lộ trình tự động hóa từ giai đoạn tiếp nhận yêu cầu cho đến khi giao hàng và xuất hóa đơn. Vì thế, nó giúp doanh nghiệp theo dõi đơn hàng một cách dễ dàng, đẩy mạnh sự phối hợp giữa bộ phận kinh doanh, kho và giao hàng ở các địa điểm khác nhau trong cùng một thời điểm.
6. Kiểm soát tài chính kế toán chính xác hơn, một phân hệ kế toán được thiết kế tốt sẽ hỗ trợ đắc lực cho các quy trình kế toán, giúp giảm bớt sai sót mà nhân viên thường mắc phải trong cách hạch toán thủ công. Đồng thời, bởi Odoo đã tổng hợp hết mọi thứ liên quan đến tài chính lại một nơi và số liệu chỉ có một phiên bản duy nhất nên các kiểm toán nội bộ và cán bộ quản lý cấp cao luôn dễ dàng kiểm tra tính chính xác của dữ liệu, hạn chế tiêu cực cũng như những đánh giá sai lầm về hiệu năng của doanh nghiệp. Ngoài ra, Odoo còn hỗ trợ doanh nghiệp tạo các bản báo cáo tài chính theo những chuẩn quốc tế như IFRS (<http://www.misa.com.vn/tin-tuc/chi-tiet/newsid/5197/Nhung-diem-can-luu-y-khi-chuyen-doi-tu--IAS-sang-IFRS->), GAAP (http://russellbedford.vn/index.php?option=com_content&view=article&id=10:tho-lun-v-vas-02-hang-tn-kho&catid=8:accounting&Itemid=19) và cả tiêu chuẩn kế toán của Việt Nam.
7. Quản lý dự án và phân công nhân sự hiệu quả hơn, Odoo giúp doanh nghiệp kiểm tra và theo dõi tính đồng nhất trong chất lượng sản phẩm, đồng thời lên kế hoạch và phân bổ nhân lực một cách hợp lý tùy nhu cầu dự án. Odoo còn có thể tự động kiểm tra trong cơ sở dữ liệu xem nhân viên nào có thể mạnh nào rồi tự gán họ vào từng tác vụ của dự án, người quản lý không phải mất nhiều thời gian cho công đoạn này.
8. Tăng hiệu suất sản xuất và cung cấp hàng hóa – dịch vụ, Odoo có thể phục vụ như một công cụ giúp tự động hóa một phần hoặc tất cả quy trình sản xuất, từ việc chuẩn bị nguyên vật liệu cho đến ra thành phẩm, quản lý đầu ra đầu vào, đóng gói và nhiều thứ khác. Phân hệ hoạch định và quản lý sản xuất của Odoo giúp các đơn vị sản xuất nhận dạng và loại bỏ những yếu tố kém hiệu quả trong quy trình sản xuất, không còn tình trạng tính toán sai, lỗi “thất cổ chai”, hay hoạt động dưới công suất của máy móc và nhân công. Nói cách khác, điều này có nghĩa là áp dụng hệ thống hoạch định sản xuất tốt có thể giúp tiết kiệm thời gian, giảm chi phí, tăng năng suất và giảm lượng nhân sự cần thiết.

9. Tối ưu hoạt động kiểm soát tồn kho, phân hệ quản lý cung ứng của Odoo cho phép nhân viên theo dõi hàng tồn kho chính xác về số lượng, địa điểm lẫn tình trạng chi tiết của từng loại, giúp xác định được mức tồn kho tối ưu. Nhờ đó mà doanh nghiệp có thể chủ động trong kế hoạch mua hàng, giảm nhu cầu vốn lưu động, giảm số người làm việc đồng thời tăng nhanh tốc độ làm việc. Những tác động này thực sự giúp doanh nghiệp tăng hiệu quả kinh doanh và tiết kiệm chi phí từ 20% – 25%.
10. Xã hội hóa hệ thống thông tin liên lạc nội bộ, Odoo sở hữu khả năng hiển thị những tác vụ mà một người thực hiện, rồi cập nhật trạng thái đến những người có liên quan hoặc cùng bộ phận. Mọi câu hỏi, yêu cầu hay vấn đề phát sinh đều được phản hồi, báo cáo và xử lý tức thời và nhanh chóng hơn. Điều này cho thấy, Odoo là nền tảng tốt nhất để xây dựng môi trường làm việc cộng tác, chia sẻ giữa các thành viên trong doanh nghiệp. Và việc xã hội hóa thông tin liên lạc sẽ là tiền đề cho việc nâng cao hiệu quả làm việc cho từng thành viên cũng như cả tập thể doanh nghiệp.

Tóm lại, theo đánh giá của tôi, phần mềm Odoo là sự lựa chọn phù hợp cho các doanh nghiệp Việt Nam ở tính linh hoạt tùy chỉnh mở rộng, thời gian triển khai ngắn và chi phí hợp lý mà vẫn đảm bảo tính tiêu chuẩn của quốc tế. Ở An Giang, tận dụng cơ hội của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, các tổ chức và doanh nghiệp cần tận dụng tối đa những ưu thế của PMNM cho quá trình chuyển đổi số của mình. Hy vọng trong thời gian sắp tới sẽ có nhiều công ty, doanh nghiệp An Giang chuyển đổi số thành công từ phần mềm mã nguồn mở.